

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 140 van het Reglement van Orde, en de daarop door de regering schriftelijk gegeven antwoorden

17

Vragen van het lid **Jurgens** (PvdA) op 15 mei 2001 medegedeeld aan de minister van Buitenlandse Zaken betreffende het Nederlands beleid ten aanzien van Turkije.

1
Waarom heeft de regering in haar brief van 22 maart 2001 aan de Tweede Kamer inzake «Nederlands beleid ten aanzien van Turkije» (25 206 nr. 4 en opnieuw in haar vervolgbrief d.d. 3 mei 2001 (25 206 nr. 5 wel een paragraaf opgenomen over «Turkije in de Europese Unie», maar niet een paragraaf over «Turkije en de Raad van Europa», hoewel Turkije wel lid is van de Raad van Europa maar niet van de EU?

2
Welk beleid voert de regering in het Comité van Ministers van de Raad van Europa nu Turkije zich ten aanzien van een veelsoortigheid van schendingen van mensenrechten in het kader van de Raad van Europa moet verantwoorden, omdat deze schendingen strijden met de verplichtingen op het gebied van democratie en rechtsstaat die Turkije op zich heeft genomen als lid van de Raad van Europa?

3
Beschikt de regering over een overzicht van de gevallen waarin Turkije beslissingen van het Europees Hof van de rechten van de mens in Straatsburg, waarbij Turkije is

veroordeeld, niet ten uitvoer heeft geleegd?

4
Is de regering bereid om, gezien het hiervoor gevraagde, een aanvullende brief te sturen, thans aan de Eerste Kamer, waarin het in vraag 1 gesignaleerde tekort wordt aangevuld?

Antwoord

Antwoord van de heer **Van Aartsen**, minister van Buitenlandse Zaken. (Ontvangen 1 juni 2001)

1
De in de vraag genoemde brieven aan de Tweede Kamer zijn gestuurd respectievelijk ter voorbereiding op en als verslag van het staatsbezoek van de Turkse president Ahmet Necdet Sezer aan Nederland. Zij geven derhalve geen uitputtend overzicht van de stand van zaken, maar zijn toegespitst op de onderwerpen die tijdens genoemd bezoek ter tafel zouden kunnen komen. Met name de Turkse kandidatuur voor EU-lidmaatschap rechtvaardigde behandeling daarvan in een aparte paragraaf.

2
Zoals bekend acht de regering uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bindend. Turkije wordt er dan ook op aangesproken, onder andere in het Comité van Ministers van de Raad

van Europa, aan die uitspraken gevolg te geven.

3
Volgens gegevens van de sectie die binnen het secretariaat van de Raad van Europa verantwoordelijk is voor het monitoren van de tenuitvoerlegging van uitspraken van het Hof voor de Rechten van de Mens, heeft Turkije sinds 1995 in 14 zaken geheel voldaan aan een uitspraak van het Hof. Zoals bekend kan een Hofuitspraak noodzaken niet alleen tot maatregelen ten gunste van de individuele klager, maar ook tot algemene maatregelen ter voorkoming van soortgelijke schendingen in de toekomst. Naast genoemde 14 Hofuitspraken waaraan door Turkije is voldaan, zijn er nog ruim 80 Hofuitspraken waaraan Turkije niet of ten dele heeft voldaan, aldus het Raad van Europa-secretariaat. In tweedevoud daarvan gaat het in het bijzonder om het treffen van eerdergenoemde algemene maatregelen. Deze algemene maatregelen bestrijken zes aandachtsgebieden:

- Vrijheid van meningsuiting, vanaf 1998;
- Verbod op politieke partijen, vanaf 1996;
- Controle op politie-optreden, met name voor wat betreft marteling, vanaf 1996;
- Het strafprocesrecht, vanaf 1997;

– Het ontbreken van de mogelijkheid van heropenen van een proces, vanaf 1998;

– Diverse zaken in verband met de situatie op Noord-Cyprus, vanaf 1996. Het Comité van Ministers beziet thans hoe door middel van gerichte Aanbevelingen de tenuitvoerlegging door Turkije van de Hofuitspraken kan worden bevorderd.

Genoemde aandachtsgebieden maken ook deel uit van de partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en Turkije en zijn ook in dat kader prioritair.

4

De positie van Turkije als lidstaat van de Raad van Europa is niet een wezenlijk andere dan die van andere lidstaten. Ook op het gebied van naleving van Hofuitspraken staat Turkije niet alleen binnen de Raad van Europa.

Dat laat de noodzaak onverlet om Turkije er op te wijzen dat uitspraken van het Hof dienen te worden uitgevoerd, en te bevorderen dat in de Turkse wet- en regelgeving meer structurele maatregelen worden getroffen. Geslaagd voorbeeld van een dergelijke maatregel is overigens de inmiddels doorgevoerde Turkse grondwetswijziging tot afschaffing van militaire rechters bij de Staatsveiligheidsrechtshoven.